

คุย กับ ผู้อ่าน



ภัยพิบัติ

เมื่อเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๑ เกิดอุทกภัยในภาคใต้ และเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๒ เกิดวาตภัย ในจังหวัดชุมพรและประจวบคีรีขันธ์ ทั้งสองครั้งได้เกิดวิบัติแก่ชีวิตและทรัพย์สินของผู้คนจำนวนมาก ต้นไม้ใหญ่ใหญ่ถูกลอนรากถอนโคน เสียหายย่อยยับ เป็นที่รับรู้กันทั่วไป

ที่จริงมีภัยพิบัติในประเทศไทยที่ยิ่งใหญ่กว่าอุทกภัยและวาตภัยสองครั้งนี้มากนัก เพราะกระทบชีวิตของผู้คนเกือบทั้งประเทศ ทำลายป่าอย่างกว้างขวางทั่วประเทศ และถอนรากถอนโคนผู้คนออกจากรากฐานเดิมของตระกูล จากรากฐานเดิมทางชุมชน จากรากฐานเดิมทางวัฒนธรรม และจากรากฐานเดิมทางสิ่งแวดล้อมอย่างรุนแรง ภัยพิบัติอันนี้อาจเรียกว่าพัฒนาภัย หรือภัยที่เกิดจากการพัฒนาที่มุ่งสร้างความร่ำรวยให้คนกลุ่มน้อย โดยสร้างความยากจน และความลำบากยากแค้นให้คนส่วนใหญ่ สร้างความล้มละลายให้ชนบท ส่งให้คนอพยพเข้าเมือง มาเป็นคนจนในเมือง มีการทำลายป่า ทำลายต้นน้ำลำธาร สร้างมลภาวะให้อากาศ น้ำ ดิน และอาหาร

เราไม่ได้คัดค้านการพัฒนา แต่ควรเป็นการพัฒนาที่คำนึงถึงความสุขของสรรพสิ่ง มิใช่การพัฒนาอย่างมั่งคั่ง หรืออย่างตะกละตะกลามที่ก่อให้เกิดการทำลายมนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อม

เนื่องจากการพัฒนาอย่างที่ทำกัน มิได้หมายถึงความเจริญเสมอไป แต่หมายถึงการทำลายก็ได้ และอาจทำให้เกิดพัฒนาภัย ที่เป็นภัยพิบัติที่ยิ่งใหญ่กว่าอุทกภัยและวาตภัย จึงเป็นเรื่องที่ควรได้รับความสนใจ และทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อร่วมกันทำให้พัฒนาไม่เป็นพิษเป็นภัย แต่ก่อให้เกิดพัฒนาอย่างแท้จริงของสรรพสิ่งอันได้แก่ มนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อม

ประเวศ วะสี